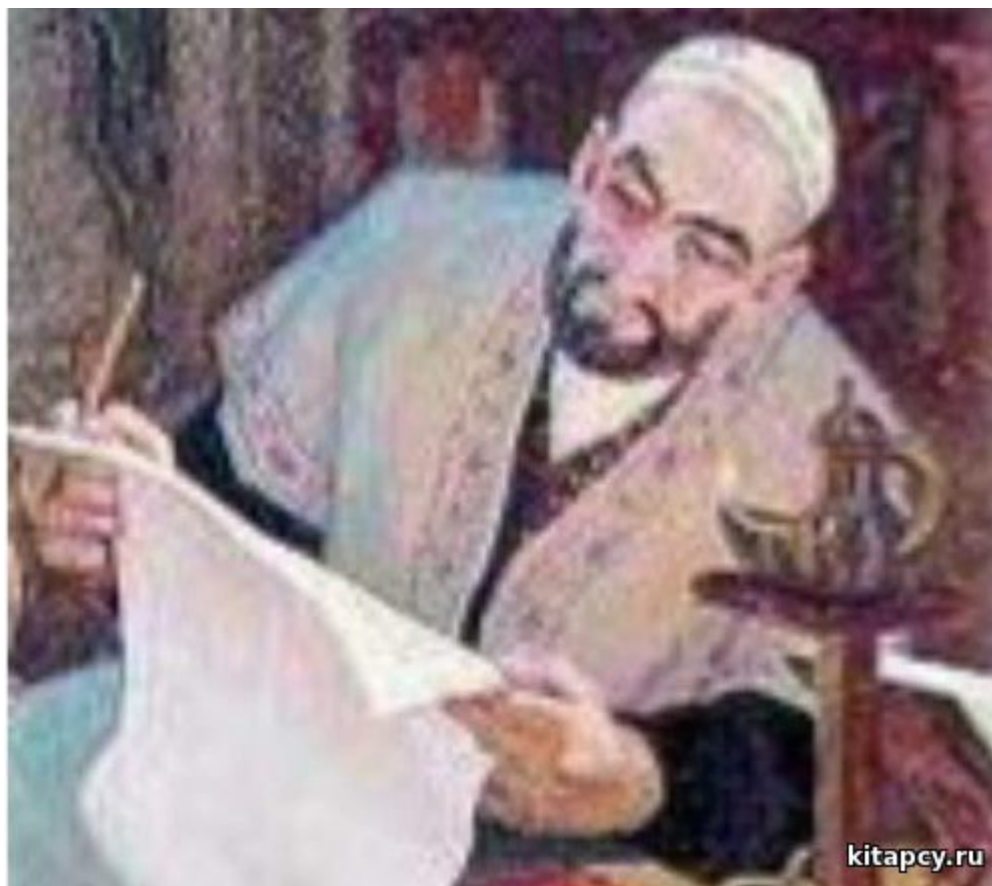

Kaşgarly sözlügi ýa-da iki sürtük / nowella (18+)

Category: Ertekiler, Hekaýalar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

Kaşgarly sözlügi ýa-da iki sürtük / nowella (18+) KAŞGARLY SÖZLÜGI ÝA-DA IKI SÜRTÜK

boş kişi: erkin adam.

boş uragut: aýrylşan aýal.

boş elig: İşden ýa da başga bir zatdan boşanan, gutulan el.

boş et: Porsan et ýenjilen et. "şüdügär toprak" manysynda hem gelyär.

Kaşgarly Mahmyt «Diwan lugat et-Türk».

Howa diýseň hoştap, töwerek gözəl manzara, çünki alabahar. Togsan doldy diýýärler, gys tamam. Bahar gysyň gyrnakçylygyndan azat bolan gyz ýaly. Jaýyň ikinji gatyndan seretseň dünýe has enaýy. Şu görnüşe garap, Aýten doýup bilenok, doýar ýalam däl. Aýrylşyp, ärinden boşanan gününden

bäri şu gün üç aý geçipdir, az wagt däl. Ýöne kanuny ärini öýünden çykaryp kowup, aýrylyşmak barada arza bereli gününden ol bir zady beýnisine berk guýdy: indi yza ýol ýok. Şol sebäpli kowan ärini ýatladaýjak ähli zatlary zir-zibile atdy, hatda özüne degişli zatlar bolsa-da.

Aýten balkondan töweregi synlap durşuna gözlerini süzdi: rahatlyk, hemişe şeýle bolaýsady, nähili gowy bolardy. Töwerek – at gaýtarym meýdan ýaşyl ýe:l, senuber agaçlarynyň ýaş nahallary hatar gurap osüp otyrlar. Güllerem bar, jaýyň dört ýanynda. Säheriň gabagy açylmanka seýrektap sepelän ýagyş agaçlaryň ter pür-pudaklaryny ýuwupdyr, onsaň daş-töwerek balzam ysyndan bark urýar. Behiştmi bu ýerler diýdirýär.

Guş seslerini diňläp lezzet alýan Aýten balkondan otaga geçdi. Bu ýerde säginjek däl, ýöne ünsi bölündi: “Bu näme? Kitapmy? Onuň kitaby, uf-f, hemme goş-golamyny alyp gitdimikä diýsem... Aýten kitaby ýerden galdyrdy, Lugat Kaşgarly...”

Daşynyň galyňlygyny, özem küti, agyr. Okar ýaly zadam ýokdur-la, – Aýten başdaşyny ýatlady, keşbini göz öňüne getirdi bir tüýsli. – Arrykdan gelen uzyn, hem hüžžük saçly hem äýnekli. Köp okaýardy ýöne köpbilmiş däl, samsykdy. Ylym-bilim bilen bagly kitaplary çykarýan neşirýatda baş redaktor. Aýlygam ýok diýen ýaly ujypsyzdy, uf-f.” Birden keýpi gaçdy.

Ol goluna agram berýän tomlugy oklap goýberdi. Kitap ýere patlap düşüp ortasyndan açyldy, iki tarapa-da des-deň. Aýten kitaba ünsem bermän ýatakjaýyna özüni oklap, ýumşak ýorgan-düşege çümdi. “Şu ýylyň hasabyna eden bir iň haýyrly iki işimiň biri-hä şol kanselýarskiý krysadan dyndym, hemem ýene özüme laýyk iş tapdym – diýip, Aýten lezzet bilen gözlerini süzdi. – Ertir-birigün nesip etdiginden işe başlaýan. Başlygym bilen dil tapysyp bilsem-ä bagtymyň getirdigi”.

Ortasyndan iki tarapa deň açylyp ýatan küti sözlügiň sahypasynda sözler, sözleriň düşündirişi ýazylandy: *Sürtük. Erkeklere däl-de aýallara jynsy hyjuwly aýal. (lezbiýan – sürtünip hyjuwyňy gandyrmak) sürtünen, owkalan her bir zada sürtük diýilýär.*

Kaşgarly Mahmyt «Diwan lugat et-Türk»

Daşarda bahar. Mart.

Maýýa şu gün işde otyrka birden talyp ýyllaryny ýatlady, has anygy göz öňüne gelen ilki görnüş Istanbul. Kadyköýde bir dar köçeden barýardy. “Gyş, gar ýagypdy, eräp gutarmanka hem doňupdy, onsaň ýanyodalara çen göm-gök buz”. Ol garşysyndan gelýän dar etekli ýaş aýaly gördi, gören dessine-de ol tasdanam tyýpyp ýykylypdy. “Sürtük ýa...” diýip, görmegeý aýal käýindi. Gapdalda ýaş ýigitler bolsa, oňa seredip, el çarpyp gülüpdiler. “Özüne käýinýärmä bu aýal” diýen ýaly bir manyda özaralarynda geňirgenişip, gülkünç gürrüňleşip galdylar. Talyp döwründen galan ýatlamalardan bir epizod. Ýöne nämüçin bu hiç ýatdan çykanok.

Şu gün başlygyň ýanyna gelen aýal birhili şol Kadyköýde gören ýaş aýalyňa çalyň etdi. Başlyk ony gadyrly garşy aldy, ýöne biraz gyssanmaç. Soňra ýaş aýal çykyp gitdi, çykyp barýarka Maýýa hem baş atdy. Oňa ýene bir ýola seredende, bu aýaly öňden tanaýan ýaly duýgyny başdan geçirdi.

* * *

Am. Aýal jyns organy (Oguz ve gypjak şiweleri),

Amaç. maksat, wezipe.

Amaç. Künde, ýer sürmek.

Kaşgarly Mahmyt «Diwan lugat et-Türk»

Ýarygije tomaşa edilen pornofilm. Baryny bozan şol boldy, wah. Görmejegem bolupdy başda, soňra ünsüni bölen zat bolmady. Hem film hapa porna däl eken. Aýten şeýle elhenç pornalary ýigrenýär, görmeýär asla.

Bu film bolsa başdan gyzyk. Gyz oglany mejburlap diýen ýaly özüne ýanaşmagyny gazanýar. Ahyr çydamadyk ýigit ony ýuwaşja itiberip, egildirýär. Şol durşuna hem öňe-yza hereket edip başlaýar. Aýten şu pozada jynsy gatnaşygy biraz gödek görýär. “Erkekler ommaldyp goýup etdim diýýärler, toňkaýdyryp goýup tijedim, sikidim diýýänlerem bar, şu haram erkekler-dä. Orslaram grubyý aýdýar rakom goýdum diýýälermi, nämemi... Aslynda şeýdilip egildirip etmek gow-a, aýaly sejde etdirip edýän ýaly. Towa, nämäniň sejdesi, samsyg-aý men. Wiý-ý, söýgi hudaýyna sejde etdirip etmek diýen ýaly diýsek günä bolmaz-a?

– Ekranda bolsa aýyş eşretinden heýjanlanyp iňňildäp jynsy gatnaşygy tamamlap bilmeýän erkek we aýal. – Söýgi hudaýynamy? Ýa seks hudaýyna sejde etdirmekdir. Men aklym çaşyp şahyram bolýan häli”.

Uky bireýýäm ýok. Otagyna gelip düşege geçdi, ýöne bimaza. Bedeniniň gyzgyny barha göterilýän ýaly. Ýüzem lap-lap gyzýar. Gyssanmaç eşiklerini çykaryp başlady. Aýak geýimini sypyrmak birbada başartmady. Içiňe ... diýip erkekleriň käýinişi ýaly gaharlandy, ýöne yzyny aýtmady.

Hammama girip, başga dünýä aýak basan ýaly uludan bir dem aldy, bar halasgäri häzir suw. Hammamyň bir ýüzüni tutup duran aýnada ýalaňaç bedenini synlap suw aktydy üstünden. Garnyny, göbegini sypap durdy. Uýat ýerlerini eli bilen tutup sypady. Depeden syrgýan suw mylaýym. Soň barmaklar bilen uýat ýerlerini owkalap başlady.

Gözlerini süzüp meýmiredi. Aynada sokan süýem-ortam barmaklary has gyjyndyrdy. Başga bir oňaly hem ulurak zat ulanasy geldi. Onki süňni lezzete döz gelmän aşak oturdy. Hammamyň dyngysyz suw sepeleýän guýgujyny iki aýagynyň birleşýän ýerine gönükdirip hasam keýpi göterildi. Barmaklaryny çaltlandyryp, dylyklaryny owkalap doýanok. Hem iňňildeýär. Uýat lülesini barmaklary bilen gysyp goýberýär. Birwagtdan soň aýşy ýetmeli pellä ýetip, eňreginden döküldi. Tapdan düşen Aýten gyzgyn hammamyň dymjygan ö:l diwaryna arkasyny berip çaşyp galdy.

* * *

Düýnki aýalyň ady Aýten ekeni. Maýýa onuň işe girmek hakyndaky arzasyny başlykdan aldy. Ahmet Hasanowiç Maýýanyň ýörite ýanyna baryp:

Ynha, täze işgär, kabul ediň – diýip, ony Aýten bilen tanyşdyrды. – Bu hem işe girmek hakyndaky arzasy. Maýýa täze işgärimize işiň boluş-goýuşlaryny özüň öwretseň gowy bolar.

Maýýa hoşgylaw ýylgyryp, başlygyna baş atdy. Soňra Ahmet Hasanowiç “ýygnaga gijä galýandyryn men” diýip gyssanmaç çykyp girdi. Maýýa:

Aýten, hany geçiň, men size etmeli işleriňi düşündireýin –

diýip, onuň golundan tutup, çalaja özüne çekdi. Ony diwana geçirip, kagyzlary eline alan Maýýa, biraz özüni ýitirdi, nämeden başlajagynam unutdy. Soňra ol Aýtene birenaýy ýylgyrdy:

Bolýa-la, işiň gaçyp gitjek ýeri barmy – diýip, ýeňillik bilen ýerinden turdy. – Gel, bir gowy edip kofe içeli.

Ajy kofeniň başynda gybat etmek nähili lezzetli, nahili süýji. Maýýa Aýteniň ýylgyryşyna aşyk boldy, edil erkek adam ýaly. Maýýanyň nazarynda Aýten üýtgeşik aýal bolup möhürlendi, ol kän geplemeýär owadan ýylgyrýar. Bir zat sorasaňam “Aha, hawa, da” diýip, ýene ýylgyryp berýän jogabam bir söz.

* * *

Arra. Peşew. Erkek eşegiň öň aýaklaryny galdyryp, urkaçy eşegiň arkasyna goýmasy we jynsy gatnaşygyň amala aşmagy üçin hyjuwlandyrmak makasy bilen ulanylýan söz. Eşek aýaklaryny galdyryança birküç ýola şeýle diýlip gygyrylýar.

Bu söz arapçada hem şol bir many aňladýar, ýagny “erre” arapça jynsy gatnaşyga girmekligi aňladýan sözdür.

Kaşgarly Mahmyt Diwan lugat et-Türk».

Ahmet Hasanowiç kámahal üç aý tomus kanikulda obada geçiren ýetginjek döwrüni ýatlaýar. Her gezek eşekli waka göz öňüne gelýär, gülküsi tutýar. Çammadyň aýdyşy ýaly “Eşegi hara goýuşlaryny” ýatlaýar. Ondan öň ol “eşegi hara goýmak” diýen bir sözem bilenokdy.

Şol gün baş-alty oglan bolup suwa düşüp ýördüler. Howa çeniňden yssy. Onsaň tomus dynç günleriniň bar gyzygy suw. Deň-duşlary bilen agyz-burunlary gögerýänçä suwa düşdüler. Suwda kowalaşdym oýnamak gaty hezil. Hezillik diýeniň näme, super diýýär Ahmet.

Şol gezek birinji bolup Çammat suwda duran ýerinde ýol bilen çapyp gelýän eşegi gördi.

Myhy porhanyň maçy eşegi gaçypdyr-eý, serediň!

Oglanlar köprü tarap seredip öwelip galdylar. Gök eşek gulaklaryny keýerdip, köprü ýetip gelýär. Dem salymdanam bir ýerlere geçip gitjegi anyk, badynam saklamaz. Emme tötänlik

gök eşegi saklady. Eşegiň boýundaky ýüpüň ujy köprüniň bir ýerinden çykyp duran agaja ilişdi-de, onuň badyna badak saldy. Oňa çen Çammat köprü tarap ýelk ýasady. Baryp eşegi tutdy: Gök eşek, göm-gök eşek – diýip şadyýan hiňlenip, hezil edýändigini görkezdi.- Biziň ýanymyza geleniň gowy boldy, indi seni äkidip hara goýaly.

Soňra oglanlar gök eşegi, başga bir daýaw eşegiň ýanyna iýdip äkitdiler. Çammat köpbilmişsiräp erkek eşegi taryp etdi:

Ynha, bi eşek bar-a, bi haňňyr eşek – diýip, tapan erkek eşegini taryp etdi. – Muň kakasy gatyr, şonuň üçin bi ýaman aýgyr. Häzir wara bi maçy eşegi baş sekuntda ýyrtyp taşlaýa.

Oglanlar heşşerilişip ýerli ýerden gök eşegi tutup, sütüne baglap, butnamaz ýaly etdiler. Ahmet bu tomaşa gapdaldan seredýär. Oglanlar haňňyr eşegi, gök eşegiň art tarapyndan eltdiler. Şo wagta çenli gara tumşugyny göge garadyp, uzyn-uzyn aňňyryp bolmajysy bolýan erkek eşek, urkaçy eşege meýil etdi. Çammat başlyklaýyn oglanlar:

– Harr, harr – diýip, eşegi hyjuwlandyrmaga synanyşýardylar. Ahyr erkek eşek urkaçy eşegiň syrtyny ysgap, temegini göget tutup bir täsin hereketler etdi. Soňam öň aýaklaryny galdyryp, gök eşegiň arkasyna hopba boldy.

Ahmet bankir şol wagt oglanlaryň iki eşegiň degresinde heşelle kakyp aýlanyşyny häli-häzirem undup bilenok. Gaýta başga-başga edrenç oýunlar kellesinde köwsarlaýar.

Kabinete giren Maýýa:

– Ahmet Hasanowiç, düýnki dosýeleri ugratdym – diýip, habar berip durşuna, onuň hyýallaryny bölledi. Emma Ahmet Hasanowiç örän sypaýy:

– Teşekkür ederim, Maýýa hanym,- diýip, şelaýyn ýylgyrdy. – Sag boluň, gaty minnetdar. Neme, täze işgär gelinimiz nähili, öwrenişýärmiz?

Maýýa başlygynyň gözlerine ýalta garady:

– Hawa, gowy, tiz öwrenişýär, tüweleme. Sizdenem gaty minnetdar.

Ahmet Hasanowiç mekir ýylgyrýar:

– Nähili minnetdar?

Maýýa näme diýjegini bilmän:

– Hä, neme, başlygy çaýa çagyraýsam diýýär, täze işgärimiz – diýip, özünden toslap goýberdi. – Öz-ä ýakyn wagtda sizi hezzetlejekmiş.

Ahmet Hasanowiç ýeňiljek gerinip:

– Biziň täze işgärimiz gaty düşbi, aýtmankaň düşünýär, şeýle işgärler köp bolaýsa – diýip ýylgyrды.

Bir zatdan göwni galan ýaly, Maýýa hem başlygyna seredip ynjyly ýylgyrды.

* * *

Maýýa aýagyny gysyk basasy gelýän aýal bilen azgynçylyk küýseýän erkegiň arasyny sazlaýan ograş kempir ýaly. Iň azyndan özüni şeýle duýýar. Şeýle duýgularyň aşagyna düşüp ýatyrka, ol asyl iki gatly jaýynda däl-de haýsydyr bir orta asyrlaryň gödeňsi gurlan daş öýünde ýatan ýaly duýýar. “Tiziräk işi bitirmeli, ýogsa käbir etsem-petsem tersine bolmagy ahmal, onsaň ýagdaýyň peselip ugraýar – diýip, Maýýa ýatak jaýyndan turman oýlanýar. – Şu gün Aýten bilen gepleşeyin. Başlygy myhmançylyga çagyrmalydygyny aýdaýyn. Onsaň detallaryny düşündirerin. Başlygam menden dawolny bolar, Aýtenem ýagdaýy öwrener. Çişem köymesin, kebabam. Başlyk näme islese, şony hem alýar. Ol gatnaşyk isleýärmí, gatnaşyk hökman bolar. Aýten owadan emma şahsy erkinligini gorap bilmejek aýal. Olar ýalylyk diňe gyrnak bolup ýaşaýar. Ýigrimbirinji asyryň gyrnagy. Aýten ýalylyk öz aýagy bilen möýüň kerebine düşýärler. Ýöne gany sorulyp durka, siňek ýaly wyzzyldamalary artykmaç-da. Çakym çak bolsa, Aýteni wyzzyldamaz ýaly ederis enşalla. Hemme zady öňünden boýnuna goýarys, onsaň demi içinde bolar.

Maýýa Aýten hakda oýlanyp ýatysyna oňa ýüregem awaýar biraz. Hemem kakasy ýadyna düşer herhal. Köne öýleri, kakasynyň kabinetindäki kitaplary hem kakasynyň ýanyna ylgap gelýän towar saçly Maýýajyk, ýaňyja 9-10 ýaşlyja. Kakasy başda elindäki kitaby bir gapdala goýar, soňra äýnegini çykaryp, stolunyň üstüne taşlar. Ýylgyryp körpeje gyzyny bagryna basar. Ol bolsa kakasyndan erteki aýdyp bermegini haýyş eder.

Mähriban kakasynyň aýdyp berýän ertekileri. Näçe düşnüksiz bolsa-da gyzykly. Barybir düşünmedik ýerlerini sorayar ol. Maýýa çölde gezýän Hyzyr hakdaky ertekini hem gowy görüpdü. Daşyndan görseň erbetlik edip ýörene meňzeýän, emma aslynda haýyr işleriň ugrunda ýören Hyzyr. Maýýa çagalyk ýatlamalaryndan derrew saplanyp, telefonuna ýapyşdy, kabul edilmedik jaň Aýten jaň edipdir.

* * *

Sik. Erkek jyns organy. Mahmyt nadan türkleriň we olaryň aýallarynyň ýanynda Kuran okaýan karynyň käbir aýatlary okaýan wagty sesini peseltmek Allanyň kitabyna bolan edep-hormatyny görkezerek diýip aýdýar we bu aýatlar şular... we atet kulla wahideten minhünne sikkinen (... we her birine bir pyçak berdi... [K 12 -31) ma yeftahillahu li'n-nâsı min rahmetin felâ mûmsıke leha vema yûmsık fe la mûrsile leh i min ba'dihi » [K. 35:2). ("Alla ynsanlara bir rahmet berdimi ony saklan bolmaz, Onuň tutanyňa Ondan başga ýardam etjek ýokdur...) Kary bu aýatlary okanda sesini peseldip okar, çünki olar bu aýatlarda näme diýilýänini bilmezler, diňe bir bu sözleriň öz dillerindäki aňladýan zadyny düşüner, göz önüne getirer, şunlukda güler we günä gazanar...

...Şeýle hem oguzlaryň ýanynda Kurany kerim okaýan kişi (Arapça) sowal aňladýan «em» sözi bolan ähli jümleleri basyk ses bile okamalydyr – meselem e-entûm enzeltûmûhu mine'l-müzni em nahnu l-munzûm ("Ony bulutdan inderen sizmi, ýa-da Bizmi?" [K. 56.691) çünki am, Oguz şiwesinde aýal jyns organy diýmekdir... sikildi.

urâgut sikildi: aýal bilen jynsy gatnaşyga girildi.

sikilür, sikilmek.

sikiş. Jynsy birleşme.

Sikişdi

er u r a g u t birle sikişdi: Erkek adam aýal bilen jynsy gatnaşyga girdi. Bu jümleden ikisiniňem aktiw bir biçimde birleşmä girendiginiň aňlamasy ýüze çykýar.

sikişür, sikişmek.

sikitti.

urâgutm sikitti: Ol biriniň bir aýal bilen (zorluk ulanyp) jynsy gatnaşyga girmegini oňardy.

sikitür, sikitmek.

sikti.

er urâgutm sikti: Adam aýal bilen jynsy gatnaşyga girdi.

siker, sikmek.

siktürdi.

er küngin siktürdi: Adam öz gyrnagy bilen birsiniň jynsy gatnaşyga girmegi gurnady.

siktirür, siktürmek

Kaşgarly Mahmyt Diwan lugat et-Türk»

Gün ýaşar wagty, şapak gyzył tozan bolup günbatar tarap asmany bozardypdyr. Içgysgynç. Metjidiň minarasyndan eşdilig ugran azan sesi Ahmet Hasanowiçiň hasam ýüregini gysdyrды.

“Myhman barmaly ýerimiz, Aýtenleriň öýi tak şeýle. Aýteniň ýaşayan ýeriniň metjide ýakyn bolaýşyny. Allanyň goňsusy bolmak nämäne derkardy Aýtenim?! Sen şeýle bir gözəl ynsan, belki şonuň üçin Allanyň öýüne ýakyn ýerde ýaşayansyň...” Ahmet Hasanowiç kellesinde bulaşyk pikirleri hiç tertipläp bilenok. Ahyr ulagy barmaly ýerine geldi, sürüjisi ony düşürip, tabşyryga garaşdy. Ol bolsa “garaş” diýen manyda seredip ýokary çykyp gitdi.

Myhmana garaşylýan öý, gül pürkülen ýaly, hemme ýer tertipli, gelşikli, ýagty. Bir ýerlerden ýakymly saz sesi gelýär. Aýten bu gün has owadan, ýuka gülgüne köýnegem gelişipdir. Maýýanyň aýdysy ýaly edip ol başlygyň ýeke özüni myhmançylyga çagyrdy. “Gije birçene barýança gowy hyzmat et. Eger gowuja iýdirip-içirseň, göwni hoş bolsa ertire çenli galaýmagam mümkin” diýip, Maýýa gaşlaryny gerende, Aýten utanan boldy “goýsana, towa”.

Ahmet Hasanowiç gapyny kakmaly bolmady, gapy açyk. Aýten owadan ýylgyryp başlygyny garşy aldy, dilem süýji. Orta ýazylan saçak gözüni gyzdyrýar, üsti doly tagam. Ir-iýmişli mejmeler. Hem uzak bir ýurtlardan getirilen iri ýaşyl almalar. Iýip-içmegi gowy görýän adam üçin mawy jennet.

Ahmet Hasanowiç:

– Aýten, mekan tutan mesgeniň-ä tebigatyň elpe-şelpe ýerinde eken, tüfeleme – diýip, gözlerini güldürdi. – Hany ilki bir balkona çykyp, döwerege seredip, synlap, gözel manzaradan keýp alaýly. Senem bir aý kofe hödürleseň!

Aýten boýunegijilik bilen baş egip, derrew kofe taýýarlamaga aşhana ýumlukdy, Ahmet Hasanowiç bolsa, balkona çykdy.

Öý biki kofe taýýarlap getirýänçä Ahmet Hasanowiç el telefonuny açyp bir zatlar ýazyp bir ýere ugratdy:

“Döw kaka, hany boş bolsaň myhmançylyga gelsene, bet edip dynç aldyrjak saňa, sms okabam görmedik bolup oturma, şofýory ugradýan derrew, gel, ökünmersiň”.

Aýteniň aýaklarynyň ujunda ýöräp, hyzmat edişini synlap oturan myhmanyň göwnihoş. Öýbikesiniň aşhana gidenini peýläp, onuň bulguryna ak çakyr guýup, onuň üstüne hem ýene bir çümmük ak kükle sepen Ahmet Hasanowiç:

– Aýten, – diýip, sesini süýjüdep gygyrdy, – hany özüňizem geliň, men ýeke-ýalňyz iýip-içip bilemok.

Eli tagamly mejmeli aşhana tarapdan görnen Aýten utanjaň ýylgyrýar. Ilkinji bulgury Aýteniň täze işinde üstünlik arzuw edip göteren Ahmet Hasanowiç içinden “Gurjak ýaly enaýy bolup, enşalla keýp edip, keeeýp edip uklarsyň ynhalak” diýip, gaş oýnadyp ýylgyrdy.

Bir sagada galman Aýten uklady. Uklap barýanyny duýman uklady biçäre. Ahmet Hasanowiçiň özi ony diwana geçirip ýatyrdy. “Guş ýaljak ýeňiljek eken, – diýip, haýran galyp, başyny ýaýkady.- Indi şu wagt Döw kaka ýetişip gelmezmi, gelse tomaşa görerdik, öz-ä heleýsiräp ýörendir zaňnar”. Ol agyr uka batyp, huşsuz ýaly ýatan Aýtene tamakinlik bilen garap tamşandy. Aýteniň bihuş bolup, halsyz-mejalsyz ýatysy oňa enaýy göründi. Ýuwaşlyk bilen ýanyna baryp, gorky-ürküsiz eşiklerini çykardy. Aýten agyr ukuda, daşarky dünýäden arasy kesilen, perwaýsyz ýatyr. Ahmet Hasanowiç Aýteniň ähli eşiklerini çykaransoň, biraz aňry süýşüp, aýalyň çuw ýalaňaç bedenine seredip birhowa durdy.

Aýteniň bir zatdan habary ýok. Soňky başyndan geçenlerdenem habary bolmady hiç. Ukuda ol. Ýöne agyr ukynyň arasynda hem

endam-janyňyň erbet agyrýanyny duýýar. Göýä dagdan togalanyp gaýdýan ýaly silkelenýär, endamy erbet agyrýar, açylyp bolmaýan garabasma. Uzakdan eşidilýän ýakymsyz gülküler, gaharly yňranmalar. Hem bedeniniň bir ýerlerinde ot ýanýan ýaly, göbeginiň aşagy ýiti uçly zat bilen köwlenýän ýaly.

* * *

tun. Gije.

tunle keldim: Gije geldim,

tunedi.

ol mende tunedi: Ol, gijäni meniň ýanymda geçirdi.

tuner, tunemek.

tunek. Tussaghana zyndan. (Barsgan şiwesi),

tunerdi.

tunerdi yer. Töwerek garaňkyrady. Wagt aňlamynda hem gelip biler.

tunerur, tunermek.

tunerig.

tunerig yer: Herhili garaňky ýer, mazara hem tunerig diýiler.

er tunerigke kirdi: Adam mazara girdi.

tunetti.

Kaşgarly Mahmyt 'Diwan lugat et-Türk»

Gaty ir entek, kim jaň edýär. Maýýa oýaly-ukulu, sermenip opar-topar düşeginiň arasyndan telefonuny tapdy, kim jaň edýänine hem garaman aldy:

– Alo!

– Maýýa jan, ertiriň haýyrly.

Maýýa Ahmet Hasanowiçiň sesini tanady, yöne ýaman galagoply, näm bolduka?

– Maýýa jan, gyssagly kömegiň gerek. Sen şu wagt Aýtenlere gelmeseň işler biraz bulaşjak bolýar.

– Ahmet Hasanowiç, eýgilikmi, näme boldy, siz o ýerde galdyňyzmy?

– Hawwa, galdym welin, biraz problema çykdy, siz tiziräk gaýdyň, galanyny gelenden soň düşünişeris.

Maýýa birden ýadyna düşen ýaly:

– Aýten nirde – diýip gyssanmaç sorady. – Aýteniň jany sagmy?
– Aýten biraz köpräk içdi, onsaň ýaraman galdy, şeý diýip düşündirsem bolýamy, Maýýa jan?!

Maýýanyň paýyş käýinesi geldi:

– Ahmet Hasanowiç, ertir siz türmä gidýäňiz, menem mazara gidýän – diýip, dişlerinden syzdyryp gepledi. – Sebäbi mazara gitmesem, siziň bilen bile poddelnissa bolup türmä gitmeli bolýan. Siziň edýän işiňiz näme, manýak, psihopatmy siz? Bu indi näçenji gezek, aýal maşgal-a ol.

Agajyny elinden aldyran agsak ýaly alajyny ýitiren Ahmet Hasanowiç gyssanmaç:

– Mm... Maý-ýa jan-n, – diýip sakawlady. – Şu gezek alyp geç, gaýrat et menem bar-a menem bir eş-şek. Şu gezek maňa haýpyň gelsin. Şu gezek meni halas et, soň dogan bolýas.

Maýýa iki minut ýaly dymyp durdy, soň perwaýsyz sorady:

Ahmet Hasanowiç, näme içirdiňiz gyza?

– Maýýa jan içiren zadym ýo-ok how, ýöne neme... Biz nemetdik, iki bolup ony?..

Geplemäge söz tapman galan Maýýa ahyr telefonyň aňyrsyndan jabjyndy:

– Gat-ty haram adam ekeniň-zeý, sizemmara adam diýip ýörün. Tiziräk çykyp gaýdyň şol ýerden.

Maýýa gyssanmaç eşiklerini geýip, megerem ömründe birinji gezek ýüz-gözüne seretmän çykyp gitdi.

* * *

Maýýa indi bir hepde bari işe gidenok.

Aýteniň ýanyndan hiç ýere çykanok ol. Her gezek derman-däri içirmeli bolsa-da, sanjym etmeli bolsa-da özi edýär. Bu gün indi onuň ýagdaýy has gowy. Agşam ýeňiljek nahardan soň kino gördüler, gülküli melodrama. Jynsy trawmadan soň agyr zatlar bilen Aýteniň kellesine agram bermek bolmaýar diýip, Maýýa ätiýaçly hereket edýär. Aýteniň gapdalyndan aýrylanok, onuň elini aýasyna alyp, uzyn barmaklaryny sypalap oturýar. Aýten bolsa Maýýanyň ýüzüne minnetdarlyk bilen seredip, hiç zat geplemän goýýar. Gije Aýteniň ukusy tutmasa hem bir düşekde

ýatýarlar. Şu gün bolsa Aýteniň özi:

Maýýa, meniň ýanymda ýatsana – diýip, ýuwaşja pyşyrdady.

Maýýa Aýteniň gözlerine seredip durşuna “Meniň duýgularymy aňyp dursuňa, janym” diýip, içgepledip, ýylgyryp baş atdy. Ol Aýteniň ýukajyk ýorgançasyna sümdü-de, saçlaryny ysgap, gulagynyň düýbünü ogşady. Aýteniň solgun ýüzünde biynjalyklyk kölgeledi ýene. Maýýa onuň solgun ýañagyna ýañagyyny goýdy “Janym, hemme zat oňat, hemme zat gül ýaly – diýip, pyşyrdap ony köşetmäge synanyşdy. – Bu men, seniň ýanyňda. Sen meniň bilen we diňe ikimiz hiç zady alada etme. Men indi seni hiç kime bermerin, janym”. Maýýa onuň henizem biynjalyklygyny duýup, ýorgany başyna çekip, Aýteniň aýagujyna süýşdi. Aýteniň pižamasyny sypyryp, gyzyp duran uýat ýerlerini ysgap başy aýlandy. Ýüregi gürs-gürs, derrew damagyna dykyldy. Bada-bat dilini sokasy, bar ýerlerini ýalasy geldi.

Häzir bu ikisine hiç kim päsgel berjek däl. Diňe ikisi. Zenany söýýän zenan. Hiç bir erkek adam hakda pikir hem ýok olarda. Diňe ýatak düşegiň astynda Aýteniň ärinden galan galyň sözlük kitaby, ortasy açylan halda ýatyr:

Sawuldi.

kun sawuldi: Guneş batmaga başlady.

konglum angar sawuldi: Köňlüm oňa meýilettdi. Hazirki zamanda üýtgemeyän ýagdaýda aşaga inen ýa-da bir ýana egilen her bir zada aýdylýar.

saıvulur, sowrulmak.

er tang samyrdy: Adam bugdaýy sowurdy.

Kaşgarly Mahmyt «Diwan lugat et-Türk».

Isgender MÄLIK. Hekaýalar